

TORONTÁI

Ara	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Vel Bečkerek, Obiljeva (Zápolya) u. 1	POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP	Az előfizetés ára:	Ara
1	Telefonszámok: Szerkesztőség 281 Kiadóhivatal 21	Felelős szerkesztő: Dr. MARA JENŐ	Egész évre . 300 D Negyedévre . 75 D Félévre . . . 150 D Havonta . . . 25 D	1
Din	Sürgőnycim: Torontál, Veliki Bečkerek		Hirdetések díjszabás szerint	Din
			Megjelenik naponta délben	

Alhír: Radics letartóztatásáról.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, jul. 19.

Tegnap délután Beogradban olyan hírek kerültek forgalomba, mintha Radics Szeptán, a horvát köztársasági parasztpárt vezérét letartóztatták volna. A letartóztatást azzal hozták kapcsolatba, hogy egyik legutóbbi beszédében megsértette Mária királynét.

Beogradi tudósítónk értesülése szerint ugy ebből, mint más ügyekből kifolyólag bírósági eljárás van folyamatban ellene, mindeddig azonban míg a mentelmi bizottság ki nem adja, immunitása védi a letartóztatástól.

Az internált SHS. alattvalók ügye.

„A „Torontál” tudósítójának távirata

Budapest, jul. 19.

Milojevity SHS meghatalmazott miniszter a Zalaegerszegeen internált jugoszláv alattvalók ügyében újságírók előtt nyilatkozott.

„Az utóbbi időkben a magyar kormány őszinte jóakarátának adta tanujelét, hogy véget vessen ezeknek az állapotoknak. Kijelenthetem, hogy a napokban követségünk egyik tagja a magyar kormány beleegyezésével leutazik Zalaegerszegre hogy az ott internált szerb alattvalókkal személyesen megbeszélhesse ügyüket.”

Minden a passzív ellenállás körül forog.

„A „Torontál” tudósítójának távirata.

London jul. 19.

Az angol kormány ma estére elkészül a német válaszcjegyzék tervezettel. A tervezetben rámutat arra, hogy milyen káros a passzív ellenállás.

A Ruhr-vidéken és Essen megszállott területein a szakszervezetek a további passzív ellenállás mellett határoztak. A munkásság tiltakozik a hazaáruló elemeknek a rajnai állam kialakulására irányuló törekvése ellen.

Borkiállítás Vrsacon. Bela Crkva borkereskedői elhatározták, hogy július hó 27. és 28-ikán nagyszabású borkiállítást rendeznek Vrsacon. A kiállításra, melyen csaknem az összes bánági borkereskedők részt vesznek, nagyban folynak az előkészületek.

Befejezték a véderőtörvényjavaslat vitáját.

— A „Torontál” beogradi munkatársának telefonjelentése. —

Beograd, jul. 19.

Néhány nap mulva kihirdetik a parlamenti szünetet s ezzel teljes szélesedni áll be a most sem változatos és élénk politikai életbe. A szkupstinában, amely valószínűleg szombatiig marad együtt, a véderőtörvényjavaslatot vitatják s ennek letárgyalása után áttérnek a tisztviselői törvényre.

Arra való tekintettel, hogy a király elhagyja Beogradot, tegnap délután az utvarban minisztertanács ülést tartottak, amelyen a miniszterek referáltak reszortjaik fontosabb ügyeiről. A szkupstina ténykedéseinek ismertetésén kívül sok szó esett még az ülésen a belpolitikai helyzetéről is.

Beavatott helyen szerzett értesülés szerint abban az esetben, ha a parlament munkájával szombatiig elkészül, Pasity már a jövő hét elején a külföldre utazik, hosszabb üdülésre. Politikai körökben bizonyosra veszik, hogy még távozása előtt kiegészíti a kormányt.

Beograd, jul. 19.

A szkupstina mai ülésén befejezték a véderőtörvényjavaslat vitáját.

A napirendre való áttérés előtt több képviselő kérdést intézett különböző ügyekben egyes miniszterekhez, amelyekre azonnal meg is kapták a választ. Így többek között Moszkovljevity (földm.) az irányban interpellálja meg a földmívelésügyi minisztert, hogy megfelele-e a valóságnak az a hír, hogy a toposideri állami birtok nagyrészt eladták. Trifkovity Márk a földmívelésügyi miniszter helyettese válaszában kijelenti, hogy a kérdéses ügyben nincs szó eladásról, hanem csupán birtokcseréről. A minisztérium toposideri gazdaságának egyik részét átengedte a patriárhának, aki ennek helyébe egy másik ingatlant adott.

A nemzetgyűlés ezután a véderőtörvényjavaslat részletes vitájára tért át. Pesity hadügyminiszter Popovity (dem.) képviselő azon kérdésére válaszolt, hogy a tanítók miért nem szolgálják le katonai szolgálati idejüket az iskolai szünet alatt, ahogyan ezt az ügyet már régebben szabályozták. A hadügyminiszter kifejtette, hogy az iskolai vakáció alatti katonáskodás azért vált szükségessé, mert nagy hiány volt a katonai tanítói karban, ma már azonban az ideiglenes állapot megszűnt. Remél, hogy az új törvény alapján létesítendő tartalékos tiszti iskola rövidesen megnyílik, amelyben a megfelelő iskolai végzettséggel bíró ujoncok kilenc hónapot fognak eltölteni, ami mindenesetre jobb helyzet lesz számukra, mint eddig, amikor a csapattesteknél szolgálták le előirt idejüket.

A tisztek és nyugdíjasok mellékilletményeinek letárgyalása után, a vitát befejezték nyilvánítják. A házelnök szavazást rendelt el, melynek eredményeképpen a törvényt elfogadták. Az új véderőtörvény mellett százötvennégyen szavaztak, míg ellene mindössze harminchárman adták le voksukat.

A földműves klub, amely a törvényjavaslat ellen szavazott, külön nyilatkozatot közölt a nyilvánossággal, amelyben kimondta, hogy a klub ezzel a ténnyel nem foglal el állást a hadsereg mint intézmény ellen, hanem csupán a törvény ellen, mert nem elégti ki eléggé az ország és a nép igényeit.

A véderőtörvényre a radikálisokon kívül a dzsemijettek, a demokraták, németek és az egy szerbpartí adták le voksukat. Ellene voltak a törvény meghozatalának a földművesek, muzulmánok, klerikálisok és szocialisták.

A szkupstina pénteki ülésén interpellációkat tárgyalnak. A tisztviselői törvényt szombaton vitatják meg.

TÖZSDE

Julius 19.

Beograd. (Zárlat.) London 43650, Páris 554, Neyork 95, Genf 1650, Szaloniki 245, Milano 40780, Prága 285, Berlin 0032, Wien 0132, Bukarest 485, Budapest 1, Amsterdam 32, Bruxelles 465.

Zürich. (Zárlat.) Berlin 00020, New-York 57275, London 2629, Páris

336250, Milano 2475, Prága 1715, Budapest 006, Beograd 610, Bukarest 295, Szófia 520, Varsó 00045, Wien 0008075.

Budapest. (Zárlat.) Amsterdam 3525—3645, Beograd 96—100, Berlin 400—480, Bukarest 46—50, London 41275—42475, Milano 389—409, New York 8990—9290, Páris 528—548, Prága 269—281, Varsó 710—790, Wien 1270—1370, Zürich 1570—1630, Napoleon 29600.

Magyar kommunista-puccs Moszkvában.

Kun Béla állítólag Romániába menekült. — Magyar exnépbiztosok orosz fogságban.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Bukarest, jul. 19.

Az elmúlt napokban utunk arról, hogy Kun Béla a volt magyar vörös diktátor és Gitis Péter szentpétervári vörösparancsnok tulzó kommunisták támogatásával összeesküvést szőttek Lenin uralma ellen, mert szerintük Lenin, Trockij, Krassin és társai letértek a kommunizmus útjairól, amikor a kapitalista államokkal kereskedelmi szerződést létesítettek és Szovjet-Oroszországot kiszolgáltatták a külföldi kapitalizmusnak. Moszkvában már régen ismeretes volt, Kun Béla ellenzéki magatartása a Lenin—Krassin-féle koncessziós politikával szemben, azonban senki sem tette föl, hogy titokban összeesküvést készítené elő, amellyel a jelenlegi kormány megdöntését kívánja elérni. Kun Béla összeköttetésbe lépett Gitis-szel, akiről szintén köztudomású volt, hogy a baloldali kommunisták táborába tartozik. Gitis Szentpéterváron, Kun Béla pedig Moszkvában készítették elő a mozgalmat. A Cséka azonban csakhamar tudomást szerzett a titkos szervezkedésről. Gitis-t azonnal letartóztatta. Kun Béla ellen pedig, akinek sikerült Ukrajnába menekülnie, elfogatási parancsot adott ki. A Budapesti Hírlap mai száma azt a szenzációs híradást közli, hogy a Lenin elleni összeesküvésből kifolyólag Ukrajnába menekült Kun Béla csak átmenetileg tartózkodott Ukrajnában és onnan hamis névre kiállított utlevéllel, áruhában Romániába menekült, ahol állítólag már föl is vette az érintkezést az idemenekült kommunistákkal. A Budapesti Hírlap azt állítja, hogy a román hatóságok Kun Bélát már le is tartóztatták. Ujabbban érkezett jelentések szerint Kun Béla összeesküvésében több Moszkvában élő magyar kommunista is részt vett; ezek közül Magyar Lajos, Bokányi Dezső, Bajáki Ferenc, Szabados Sándor és Nyiszter Sándor volt népbiztosok hír szerint már le is vannak tartóztatva.

Bukarestből táviratozzák: Cristescu ismert kommunista vezért a rendőség ma letartóztatta. Cristescu bele van keverve a titkos kommunista röpiratokat terjesztők ügyébe, melyet a bukaresti rendőség a napokban derített fel.

HIREK

Jul.
21.

1796-ban megh. Burns angol költő.
1762-ban Nagy Frigyes legyőzi az osztrákokat Burkersdorfnál.

A szlovéniai radikális-párt átszervezése. Beogradból jelenti tudósítónk: Szajovity Jovan dr. a szlovén radikális-párt agilis szervezője tegnap Beogradba érkezett, hogy a radikális-párt központi vezetőségével megbeszélje a szlovéniai radikális-párt átszervezését. Szajovity dr. még a tegnapi nap folyamán felkereste Pasity Nikola miniszterelnököt és Jovanovity Ljuba házelnököt, akikkel hosszasan tárgyalt.

Felülvizsgálják az autókat és kérempárokat. A Vásár-téren szerdán fejezték be a lószorozásokat. Csütörtökön és pénteken az autókat és kérempárokat vizsgálják felül. A kocsikat és bicikliket a megfelelő segédszolgálatokhoz osztják be. A szemlét három évenként megismétlik.

Ab hó 9. (Tisó beov.) Vasárnap van a zsidók leggyászosabb történeti napja. Jeruzsálem és a szent templom elpusztulásának és a zsidó állam megszűnésének évfordulója. Ez alkalommal szombat este az istentisztelet keretében (kezdeté este 8 órakor) eléneklik Jeremiás siralmait, vasárnap reggel pedig Jehuda Halévi örökségű Cionidait.

Forradalmi újítás. Budapestről jelentik, hogy vasárnap délelőtt kezdődik Békésgyulán egy nagy országos sakkverseny. A verseny első díja két métermáza buza.

Halálosvégi szerencsétlenség. Borzalmas szerencsétlenség történt tegnap délelőtt Orlováton. Sztankov Szófia orlovái földművesasszony a cséplőgép körül foglalatzkodott és be akarta dobni a kezében tartott kékjét a dobba. A kékét oly szerencsétlenül hajította el magától, hogy elvesztette az egyensúlyát és beleesett a gépbe. A teljes sebességgel működő szerkezet töviben lemetesztette és irtózatosan szétmarcongolta a ballábát. Az eszméletét vesztett asszony súlyos sérüléseit bekötötték és kocsin Beeskerek felé szállították, hogy elhelyezzék az itteni kórházban. A szerencsétlen asszony a nagy vérvesztés folytán azonban utközből meghalt.

Hangversennyel egybekötött táncmulatság. Nagyszabású hangversennyel egybekötött táncmulatságot rendez a Kaszinóban szombaton este Gilde Vendel népszerű beeskereki zenetanár akadémiai előkészítő magániskolájának növendékeivel. A hangverseny programját a legnagyobb gondossággal állították össze, úgy hogy ezúttal is nívós műsorban lesz része a közönségnek. A hangverseny után, mely fél kilenc órakor kezdődik, általános tánc lesz, amely reggelig tart. Belépődíj személyenként 15 dinár. Jegyek Mangoldnál kaphatók.

Női costum kabát Melence és Novi Becej között a vonaton találtatott. Igazolt tulajdonosa átveheti Arnstein Józsnál, Veliki Beeskerek. Alkotmány utca 23. I. em. 8.

A Veliki Beeskereki Önkéntes Tűzoltótestület folyó évi június hó 29-én d. e. 10 órakor a tűzoltó-örtyányán tartja meg a rendes évi közgyűlést.

Mükedvelői előadás Dzsomboljon.

Dzsombolji tudósítónk írja: „A veliki Beeskereki vasutasok derék mükedvelői gárdája folyó hó 14. és 15-én a Gerő-féle szálloda színháztermében a „Mágnás Miska“ című operettet mutatta be. A szereplők mindvégig fényesen állották meg helyüket. A címszerepben kimagaslott Kovács Pál aki Mágnás Miska alakításában a szó szoros értelmében lelke és központja volt a fényesen sikerült előadásnak. Borcsa mosogatóleány szerepében Richter Mariska egyenesen utólráhetetlen volt, eleven sikkes és természetes játékaival, amellyel rögtön meghódította a közönséget. Űde megjelenése, éneke, táncja és játéka valóságos élvezet volt a jelenlétnek. A legteljesebb elismerés és dícséret illeti Werner Adélt, aki Rolla grófnét elragadó bájjal és fényesen sugárzó tehetséggel alakította. Megígéző édes hangjával a hallgatóságot teljesen meghódította, amiért a lelkes taps özönéből neki is bőségesen jutott. Baracs Ivánt nagy sikerrel alakította Denn János. Szimpátiikus egyéniségének sugárzó megjelenésével, Rolla grófnének méltó partnere volt. A többi szerepekben Török Imre, Markovics Mariska, Anyos Pongrácz, Bátki Mihály, Feite György, Müller Teréz, Csókás Kató, Drum Ferenc, Felleng Ferenc, Molnár Erzsé, Csizmadia István, Welt Rózi és Weisz Ilonka is

kifogástalan játékkal lényegesen elősegítették az előadás nagy sikerét. A rendezés munkája Kovács Pál feladata volt, aki azt kitűnően megoldotta. A zenét a Veliki Beeskereki Filharmónia zenekara szolgáltatta Karel Uhlirs karmester dirigálása alatt oly általános feltűnést keltő precizitással hogy a viharos tapsoknak se hossza se vége nem volt. A közönség, egy minden tekintetben kiválóan sikerült, élvezetes előadás felejthetetlen emlékével, éjfél után távozott a színházból. Másnap este az előadást ugyanazon nagymérvű siker, taps és kihívások mellett megismételték.

* Kurirunk minden héten kedden, csütörtökön, pénteken és vasárnap rendszeresen utazik Beogradba. Banatska Trgovačka Agencia Veliki Beeskerek, Aleksandrova u. 27. Telefon 32.

* Atulásokat és csekkkiadásokat — a fennálló miniszteri rendeletek értelmében — Wien, Prága, Budapest, Berlin Temesvár valamint a többi összes külföldi piacokra, továbbá exportőrök részére valutabiztosításokat legjutányosabban eszközöl a Nagybeeskereki Takarékpénztár, Veliki Beeskerek, Koronaszálló épület. Telefon: Pénztár 16. Vezérigazgató 52.

* Vas- és fémműveket Krausnánál, Veliki Beeskerek. — Telefon szám 329.

Egy beeskereki tisztviselő kalandos sorsa.

Szófia az ideiglenes lakóhelye. — Milyen a bulgáriai élet? — Tűrhetők a gazdasági viszonyok. — Magyarok Szófiában. — Lapot alapítanak részvénytársasági alapon.

— 'A 'Torontál' tudósítójától. —

Beeskerek, jul. 20.

Átutazóban a napokban Beeskereken tartózkodott P. B. volt helybeli postatisztviselő, aki fantasztikus regénybe illő küzdelmek és filmszerű kalandok után Oroszországból, ahová mint hadifogoly került, Bulgária fővárosába sodródott és állandó tartózkodásra Szófiában telepedett le. Az orosz ellenforradalmi csapatokban küzdött a vörös diktatura hatalmát alátámasztó szovjethadsereg ellen és a Wrangel csapatok szétzülése után, a hadsereg maradványaival a balkáni államokba került el. Hosszu oroszországi tartózkodása alatt annyira megszerette az oroszokat s azoknak sajátos életét, hogy a száműzetésben is velük tartott, sőt szilárd elhatározása, hogy a vörös uralom megdőlése után visszatér Oroszországba, melynek szabadságáért annyit küzdött és szenvedett.

P. B. egy kávéházi asztal mellett rég nem látott ismerőseinek körében volt, amikor élete sorsát elmondotta munkatársunknak. Apró cédulákat, feljegyzéseket és más okmányokat huz elő zsebéből, egyrészt hogy regegyes kalandjaiból el ne felejtessen egyet-mást, másrészt hogy meggyőződtessen bennünket szavaink igazságáról, mert mint mondotta, annyi változatos küzdelem ment végig, amit a stabil állapotokhoz szokott polgárember joggal kétkedéssel fogadhat.

A hosszú oroszországi élmények ismertetése után beszámolt a Balkánra való megérkezéséről. 1920

október 29-én indult el Szebasztopolból a „Jalta“ nevű hajón Konstantinápoly felé, amelynek kikötőjében minden cél nélkül egy hónapon át vesztegelt a hajójuk. Konstantinápolyból a „Carevity George“ gőzessel Görögországba utazott ezer tisztársával. Athénban két hónapra egy állami kórházban nyert elhelyezést, ahol tűrhető ellátást és lakást kapott minden ellenszolgáltatás nélkül.

Két hónap után munka után néztem — folytatta. — A görög nyelv hiányos tudása miatt, meglehetősen nehéz feladat volt kenyérkeresetet biztosítani, de mint már annyiszor, ezúttal sem estem kétségbe. Hosszas keresés után, Athén legnagyobb temetőjében sírásónak állottam be, amellyel úgy ahogy biztosítottam megélhetésemet. Napibért érve ez alatt, fixfizetést nem kaptam, hanem temetésenként ötven drahmát fizettek, azonkívül külön borrávaló járt minden egyes esetben az elhunyt hozzátartozóitól.

Sorsom hamarosan megjavult, amikor egy athéni vállalat egy újonnan alakult ehemin de fere játékbankban cupiernek alkalmazott. Új állomásomban hamarosan be váltam, mert a játékot, még oroszországi tartózkodásom idejéből igen jól ismerem. Mint már számtalanszor, ezúttal sem volt tartós a boldogságom, mert a játékbankot, mely valószínűleg engedély nélkül működött, bezárták, személyzetét, a játékosokat és tulajdonosokat pedig letartóztatták. Néhány napig a rend-

őrségen tartottak őrizetben, mikor azonban kiderült, hogy csupán alkalmazzott voltam a vállalkozásban és idegen alattvaló vagyok, rövidesen szabadon bocsájtottak.

Egy Szófiában élő barátom többszöri hívásának engedve, végleg hátat fordítottam Görögországnak és Szófiába mentem. Eleinte egy Filippopoltól nem messze fekvő faluban kaptam állást, ahol egy nyolevan holdas földterületet amerikai szőlővel ültettem be. Utána a munkaadóm szomszédjának szőlőjét nemesítettem, amely szintén jó időre biztosította megélhetésemet. A szőlőmunkálatokért napi nyolevan levát kaptam. Szófiái barátaim közbenjárására végre álláshoz jutottam a fővárosban. A Wrangel hadseregben mint pilóta tiszt szolgáltam elhelyeztek tehát a repülő osztagnál szerelőnek. Bulgária a békeszerződés értelmében csupán két repülőgépet tarthat s ennek a rendelkezésnek szigorúan eleget is tesz. A szófiái aero domban 2 gép van kikötve, a „Nipoust“ nevű aeroplán és az „Albatros“ nevű biplán.

Bulgária belpolitikájáról valamit — kértük. — Hogy volt megelégedve a lakosság Sztambulinszki uralmával.

Sztambulinszkit közvetlen barátain, néhány száz hívó fanatikusán és szülőfalujának Szlavovicának lakosain kívül nem igen szerették. Erőszakos, intézkedéseiben diktatorikus kényur volt, aki minden eszéköt megragadott, hogy hatalmát bármily módon is megerősíthesse. Emellett azonban nem törődött a nép bajával s a legkedvezetlenebb gazdasági viszonyok között is egyre másra vezette be a leghetlenebb adókat, hogy az állam jövedelmét szaporítsa. Sztambulinszki többek között száz léva adót vetett ki minden lóra és ötvenet minden számmarra, ami nagyon elkeserítette a földműves lakosságot. A dohány loesoltatásáért száraz időben engedélyt kellett kérni és csak dekaronkint (egy dekar ezer négyszög méter) harminc léva lefizetése ellenében adták meg a beleegyezést. A bátor szabad levegőhöz szokott lakók élesen kikelték az önkényes rendelkezések ellen. Sztambulinszki vaskeze azonban még a sajtót is béklyóba verte. A nyílt hangu lapokat beszűntette, a fennmaradt újságokat pedig támadó élű cikkek közlése esetén elkoboztatta.

Hogy Sztambulinszki az általános népszerűtlensége dacára is annyi ideig hatalmon maradt azt szintén erőszakos fellépésének köszönheti. A képviselőválasztások idejére mindenkinek szavazati jogot adott, még a cigányoknak és örményeknek is. A szavazás cédulával történt. A narancssárga színű (Sztambulinszki kedvence színe. Uralma alatt az összes középületeket narancssárgára festette. — A szerk.) kormánypárti volt, míg a blokkba egyesült ellenzék cédulája fekete. A szavazópolgárokat sorba állították a csendőrségi asszisztencia mellett leszávatták őket. A hallatlan terrortól elérték, hogy tényleg a népszerűtlen Sztambulinszki győzött.

A forradalom napján, június 9-én nyugodtan sétáltam Szófia főutcáján, a Mária Lujza utcán amikor a Sztambulinszki hatalmának megdőléséről értesültem. Az új kormány hatalmas plakátokon tudatta a néppel a régi uralom megszűntét és a

nép kormányának megalakulását. A középületeket addigra már elfoglalták a forradalmárok. A központi rendőrségre és a fogházba pedig egyre-másra szállították a foglyokat, a Sztambulinszki-párt exponenseit. A regimeváltás nem okozott a polgárság életében, a kereskedelemben vagy iparban semmiféle zavart. A közlekedés is csak rövid időre szünetelt.

A szófiai drágaságról szólva megjegyezte hogy a viszonyok nagyjából egyeznek a mieinkkel. 1 kg fekete kenyér 5-5.50 leva, marhahús 25-27. Elsőrendű étteremben ebéd kenyérrel együtt 20 leva másodrendűben 15 leva. Egy pohár sör 3, üvegsör 4, vörös bor literje 12, cukrászsütemény 2, egy adag fagylalt 5 és egy feketekávé 2 levába kerül. A cigaretták kifűző minőségű és olcsó. Lúsz darab dírpelt extra gyönyörű csomagolásban 8 leva. Az élelmiszerek körülbelül egyeznek az itteniekkel, nagyobb eltérések csupán a ruházatkodási cikkeknel mutatkoznak. Egy öltöny ára 2200, kalap 450, egy ing 280-400, egy pár cipő 800 leva. A lakások még drágák. Egy butorozott szobáért havi ötszáz levát is elkérnek. A fizetések meglehetősen gyengék. A legnagyobb rangú tisztviselő fizetése alig haladja túl az 1200 levát. A napszamos napi bére 80-100 leva között váltakozik.

Szofia társadalmi élete élénk. A különféle klubok zsúfoltak. Színház, hangverseny bőven van. Három állandó színháza nívós előadásokat ad. A legrégebbi a „Narodni Theater” két hónappal ezelőtt leégett. Három mozi és számtalan kabaré, bar szórakoztatja a közönséget.

A lapok közül nevesebbek a nyolc oldalon megjelenő Slovo (Hang) Utro (Reggel), Den (Nap), Radikal és a Borba (Küzdelem). Bulgária egyetlen képes lapja az „Ilustrovana Sedmica”.

Szofiaiban meglehetősen sok magyar él. Főszékük a Mária Lujza utcában lévő Hotel Viktóriában van, ahol külföldi lapok közül állandóan ott találni az Az Est-et és a Világ-ot. A egyik főrikkancs kijelentése szerint a két budapesti lap szép számban fogy. A magyarok most különben lapalapításra készülnek s erre a célra már jelentékeny összeget gyűjtöttek össze. A lap anyagi támogatására azokivül mozi is nyitnak, hogy annak jövedelméből fedezzék az esetleges deficitet.

Tüzifa

felaprításának gyorsabb és rendezesebb elvégezhetőse végett fagógépemre 1349

hasítóballtát

is szereltem, most minden mennyiségű tüzfát a leggyorsabban birom elvégezni. Kérem a n. é. megbízóimat ezen körülmény figyelembe vétele mellett szíves megbízásait ezentul is címre juttatni. Tisztelettel

Regauer Mihály
Szokolszki kej (Széchenyipart) 14.

A becskerekai fiúk katonasorban.

Beeskerek, jul. 20.

Tegnap délelőtt kedves levelet hozott a posta szerkesztőségünk címére. A Bjelinában szolgáló becskerekai fiúk irták, akik az ott állomásozó I. cseta, III. bataillon, 6-ik pesadijszka puknak derék katonái. Egy nótás kedvű becskerekai fiú, Juhász Gyurka, verset is mellékelte, amelyben egyszerű szavakba öntötte ki a messzire elszakadt becskerekiek minden buját, örömét.

Kopár hegyek között magyar fiúk járnak Nem szokták ők ezt meg, többször meg is állnak

Harmadik hónapja eszik már a komiszt Babot, árpa, kását és ami kerül itt.

Drina partján őrt áll egy Béga menti baka Szomorú sóhaját a szellő viszi haza Beeskerekai lányról álmodozik éppen Üzenetet küld egy tova szálló felhővel.

Drina vize csendesen folydogál A sztrázsán egy becskerekai fiú álldogál Unalmában virágot tépeget És attól kérdezi hogy: Szeret vagy nem szeret

Tizenhat hónap van még ide hátra Ha erre gondolnak a hideg őket rázza Elkeseredésükben számolják a napot És szidják a multat, hogy nem lettek papok.

Bánát-Bácska fiai busan dalolgatnak A bjelinai kaszárnyában takarodót fujnak Mind le fekszik szépen, mind le takarózik És amikor senki sincsen, aki látja, csöndben vakarózik

Üdvözlőket küldik a következők: Juhász Gyurka, Geizer Franci, Szauer Pali, Dóra Frigyes, Toma Mihály, Szlovacek György, Wirth Mihály, Schüller Ferenc, Mihók István, Szarvaics János, Pakai Ilés, Paligrosz Pál, Urbán Mihály, Kovács István, Kelemen Mihály (Veliki Beeskerek), Juhász Pál, Böngyik József, Mihók Vendel (Vrbica), Kiss Imre (Monostor), Faragó Antal (Oroszlámos), Fazekas Antal (Ernesztovác), Molnár Ferenc, Balogh Mihály, Balogh Karesi, Juhász Ferenc, Szabó András, Barna József, Márkus József, Geese Mihály (Senta), Vincze János, Gömöri Béla, Zöldi Sándor (Mohol) és Vas Sándor (Ada).

Levelüket ezzel fejezik be: Üdvözlőket küldjük az összes jóbarátoknak, ismerősöknek, rokonoknak. Hogyha nem sajnálnak tőlünk egy pár üdvözlő lapot, úgy küldjék be az alábbi címre: I. cseta, III. batalj, 6. pes. puk. Bjelina. (Boszn.)

Sport

A göteborgi evezősversenyek során a nagy nyolcast, a Berlini Sport Club Borussia nyerte meg:

Football

Zagreb Spárta-Gradjanski = 3:1.

Négyezer vadházasság Aradon.

Akiket a járásbíró megremeztet, a törvényszék megnyugtatt.

Arad, jul. 19.

A mult hetekben nagy feltűnést keltett Aradon egy járásbírósi ítélet — egy aradi zenész kilakoltatását rendelte el, mert ez hét esztendeje vadházasságban élt. A járásbírósi ítélet kimondotta, hogy a vadházasság oly erkölcsstelen viszony, amely kilakoltatási okul szolgálhat. Egyes jogászok véleménye szerint Aradon körülbelül négyezerre tehető azoknak a férfiaknak és nőknek száma, akik vadházasságban élnek, akiket tehát legalább is eme járásbírósi döntés alapján mind ki lehetne lakoltatni. Ezek az érdekeltek persze érthető megdöbbenéssel vették hírül a járásbírói döntését, amely jogászi körökben is nagy feltűnést keltett. Annál is inkább feltűnő volt ez az ítélet, mert a mostani törvénykönyv egyáltalán nem üldözi a vadházasságot, hanem csak bizonyos esetekben a védelmet nem adja meg számára. A magyar legfelsőbb bíróságnál, a Curianál pedig már a békeesztendőkből meg volt az a törekvés, hogy a vadházasságnak is bizonyos védelmet nyújtassanak, így pl. a természetes apai után örökösödési jogot akartak biztosítani a vadházasságból származott gyermekeknek. A járásbírói ítélet az aradi törvényszék felelősségi táncsa a napokban aztán megváltoztatta; a törvényszék nem fogadta el a járásbírósi ítélet álláspontját, hogy a vadházasság feltétlenül és minden viszonyában erkölcsstelen volna, különösen nem tekinthető oly erkölcsstelen viszonyra, amely akár a magánjog, akár a városi lakbérleti szabályrendelet szempontjából kiindulva kilakoltatási okul szolgálhatna, kivéve természetesen azt az esetet, ha az egyébként is megbotránkozottásra lenne alkalmas. Ilyenformán az aradi törvényszék megállapítása in expressis verbis nem mondja ki, hogy a vadházasság erkölcsös, vagy erkölcsstelen viszony, de a vadházasság miatt támasztott üldözések ellen védelmet ad, ami impliciter annyit is jelenthet, hogy a bíróság, amely erkölcsstelen viszonyt nem védelmezhet, erkölcsösnek is tekintheti a vadházasságot. Ez a körülmény azoknak szolgálhat megnyugtatóul, akiket a járásbírósi ítélete talán legegényőbb érdekeikben sértett meg.

Itt a kánikula.

Közeledik a hőhullám.

Az idén valahogyan eltért az idő a szokásától. A kora tavaszba belecsalt néhány nyári nap után ismét hűvös napok következtek és mennél jobban közeledtünk a valóságos nyárhoz, annál inkább csaldóságban ejtett bennünket az idő. Előkerültek a szekrények mélyéről, a naftalinos ládákban újra a felöltők. A hölgyek is lekésték a nyári divattal.

Most, hogy a naptárt sem akarta respektálni az időjárás, fölkerestünk egy szakembert és megkérdeztük, hogy a szokatlan időjárásnak mi az oka? A szakember elmondotta, hogy ez a rendellenesnek tartott időjárás nem is annyira rendellenes mint

azt hiszik. Elég gyakori eset, hogy a korai meleg napokat újból hűvös idő váltja föl és kissé megkésik a várva-várt nyár. Ennek oka a légnyomás egyenlőtlen eloszlása. Ilyenkor ugyanis a légnyomás az Atlanti-tenger fölött magas, a depressziók magas északon helyezkednek el és egyenes nyulványai tőlünk keletre lehúzódnak. A légnyomás ilyen eloszlása mellett az óceáni légáramlatok betódulnak és hőcsökkenést okoznak. Abnormisnak tehát egyáltalán nem mondható az időjárás és ez néhány évenként meg szokott ismétlődni. A levegő a déli órákban rendszeren föl szokott melegedni és röviddel azután, hirtelen átmenettel, lehül és gyakran idez elő a könnyű átfázással járó hurutos megbetegedéseket. Különösen a gyermekek között. Gyakori a hörghurut, a bélhurut és nehezebben kezelhető a tüdőcsucshurut. A járványok azonban, amelyek a kánikula nyomában szoktak járn, az idén nem jelentkeztek.

Igy a szakember. De az időjárás nem igazodik a szakember véleményéhez, hanem a maga útján jár. A szakember szerint most este hűvösnek kellene lenni, de a közeledő hőhullám egész egyszerűen úgy átütözteti a levegőt, hogy este is gyöngyözik a verejték a nappal majd megsülő embereken. A közeledő hőhullám előhírnöke: a kánikula már itt van. Az egyedüli lehetséges menekülés a fürdő de már ott sem lehet lehülni. Nappal szinte izzó a levegő, olvad az aszfalt és csip a napsugár, este pedig a házakból kicsapódó hőség ólomként terpeszkedik a városra. Egyetlen menekülés lenne a kánikulából: Svájc bergei közé utazni. De hát ki engedheti meg magának ezt a fényűzést? Inkább itthon maradunk, és fagylaltot kanalazzunk esténként. Az egyedüli vigasztaló remény az hogy majd masként lesz ősszel!

Iskolaépület tatarozása.

F. é. július 29-én d. e. II óraker fog megtartatni Szerbitében az iskolai irodában az ajánlati árverés az iskolai épület tatarozására

Az előírányzott összeg 20.000 dinár.

A feltételek az iskolai irodában láthatók.

Bánatpénzül állampolgárok 5%-ot, idegenek 10%-ot kötelesek lefizetni.

Csak olyan személyek vehetnek részt az árverésen, akik ilyen munkák vállalására jogosultak.

Az iskolai igazgatóság irodájából. Szerbitébe, 1923 július 9. 1385

Árverési hirdetés.

Ezennel közhírré tétetik, hogy Padina község tulajdonát képező volt jegyzőnek butorait f. é. augusztus hó 5-én d. e. 9 óraker a jegyzői irodában tartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek eladotnak.

Padina, 1923 július 17.

1350

Községelőjáróság.

M. de Brousse

Közvetlen gyűjtőforgalom wien, Budapest és Veliki Beeskerek között.

— Nemzetközi szállítmányozás és elvámolás Vel. Beeskerek. —

Telefon 8.

1352

Sürgöncim: Broussen.

Poziv. Trgovačko Deoničarsko Društvo u Velikom Bečkereku održaće 14. avgusta 1923. godine u 3½ sati po podne u svojim sopstvenim prostorijama vanrednu glavnu skupštinu, na koju se deoničari ovim pozivaju. Dnevni red: 1. Postavljenje perovodje i dva verifikatora 2. Predlog uprave radi preinačenja §§-a 1., 7. i 42 osnovnih pravila. 3. Predlog uprave radi povišenja akcionarskog kapitala i preinačenja §-a 5. osnovnih pravila Opomena. Po § 20. osnovnih pravila u skupštini samo oni deoničari imaju pravo glasanja, koji svoje deonice sa neisteklim kuponima najkasnije do podne do dana skupštini preiduće na blagajni društva doponuju. Veliki Bečkerek, 11. jula 1923. god. Uprava. 1362

Meghívó. A Veliki Bečkereken székelő Kereskedelmi Részvénytársaság 1923. évi augusztus hó 14-én délután 3½ órakor saját helyiségeiben rendkívüli közgyűlést tart, melyre a részvényesek ezennel meghívotnak. Napirend: 1. Jegyzőkönyvvezető és két hitelesítő kijelölése. 2. Igazgatósági javaslat az alapszabályok 1., 7. és 42. §§-ának módosítása iránt. 3. Igazgatósági javaslat az alap-tőke felemelése és az alapszabályok 5. §-ának módosítása iránt. Figyelmeztetés. Az alapszabályok 20. §-a szerint a közgyűlésen csak azon részvényes szavazhat, ki részvényeit a még le nem járt szelvényekkel együtt legkésőbb a közgyűlést megelőző napon délig a társaság pénztáránál letette. Veliki Bečkerek, 1923 július 11. Az igazgatóság.

Városi jódos
gyógyfürdő
Novi Sad. 1710

Pansio rendszer. — Kitérdő ellátás és szobák — Iszapkezelések, sósfürdők, hydrotherapia, Röntgen-laboratórium, kvarclámpa, diatherma és villamos kezelések. Állandó fürdőorvos. Nyitva egész évben. Téli kúra.

Junger Herr im grünen Sportanzug
welcher am Peter- und Paulstag von
Pančevo nach Beograd

fuhr, ersucht dringend jene Dame, ihm an die Redaktion unter „Beograd“ zu schreiben. 1373

Veszek

hulladék vörös- és sárgarezet, ólmot és kompozíciót a legmagasabb napiáron. 1350

Kohn Sándor bádogos, Veliki Bečkerek, Temesvári utca 12.

Kisebb családi

1361

ház eladó

konyhakerttel, butorral jutányos áron. Azonnali beköltözködés vétel esetén. Bővebbet Tóth A. hangszerkészítőnél Béga-végsor, a Daun-hiddal szemben.

Krumenacker István

nyug. vasuti főfelügyelő vállal fuvarlevél felülvizsgálatát és vasuti szállítástól eredő mindennemű visszkereseteket (hiányok, sérülések és határidő túllépések).

Vel. Bečkerek, Etvesova u. 5.

Elsőrendű,
darabos

MESZET,
száraz, vellázott 1255
FASZENET

jutányosan szállít
Révai Adolf, Subotica. Telefon 551.

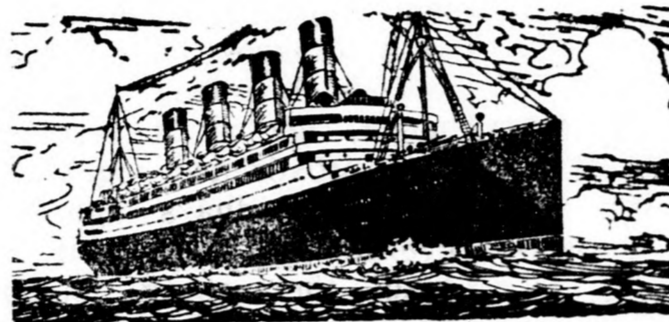
**Egy 8-9 lóerős
cséplőgépgarnitúra**

benzinmotorral, „F. J. Kovarik Prostejvo“ gyártmányu, teljesen jókarban, eladó. A motor felhasználható malomban, kukoricamorzsolásra és fagyásra is. Közelebbit N. Svrđanović telepfelügyelőnél Rogendorfon, Bánát. 1363

Koninklijke Hollandsche Lloyd, Amsterdam

CUNARD LINIJA

(OSNOVANO 1840)

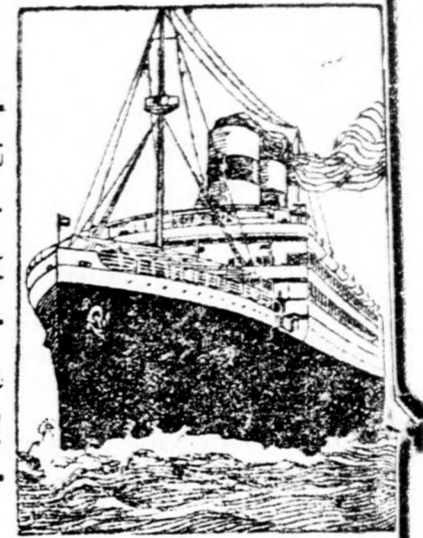
**NAJVEĆI I NAJBRŽI
PAROBRODI**

IZRAVNO KNJIŽENJE ZA
SVE DJELOVE
SVIJETA

Vezérképviselet az SHS. állam részére
Jugoslavenska Banka D. D. — Fiókképviselet
V. Bečkereken: **Joe S. Rendulić**
Svetosavska u. 601/2. sz (a szerbtemplom mellett).

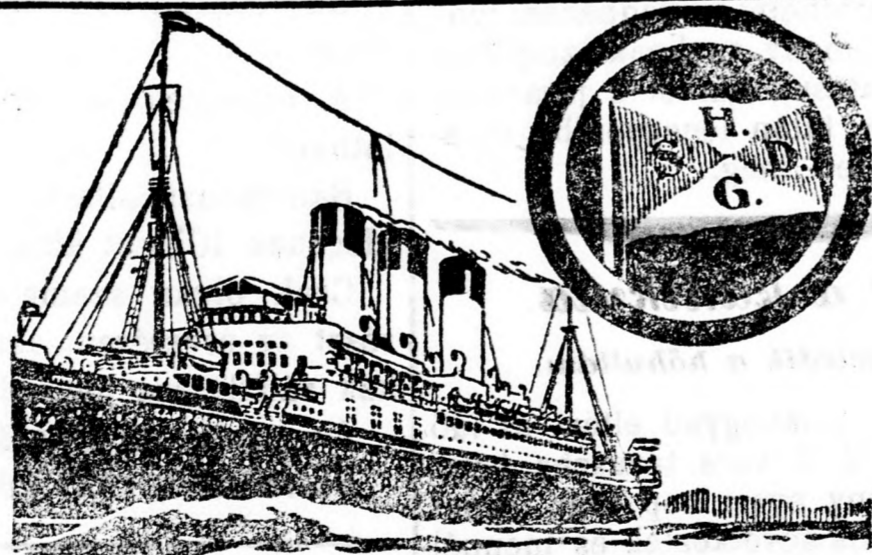
**Délamerikába, az
Egyesült Államokba és
Kanadába!**

Államilag engedélyezett
kivándorló iroda mező-
gazdasági munkásoknak
Sao Paulo államba (Dél-
brazília) való szállítására
mérsékelt viteldij mellett!

Cunard Line - Liverpool.

A kiadóhivatal telefonja — 21.
A szerkesztőség telefonja 281.

Hamburg-Südamerikanische Dampfschiffarts-Gesellschaft
„CAP POLONIO“

a legnagyobb, leggyorsabb és legszebb hajó, kitérdő berendezéssel,
I., II. és III. osztályu utasok részére.

INDUL HAMBURGBÓL SZEPTEMBER HÓ 13-IKÁN.

Julius 5-én „VIGO“,
12-én „ANTONIO DELFINO“,
27-én „ARGENTINA“,
31-én „VILLACARCIA“

Argentina, Brazília és Uruguayba. 619

Bővebb felvilágo-
sítással szolgál:
és a Vajdaság
főügynöksége:

Jugoszláviai főügynökség Zagreb, Petrinaška 73.,
Rašić P. Györgye V. Bečkerek, Svetosavska ul. 18.

**Hollandiai
disznózsir**

1368

minden mennyiségben kilo-
grammonként netto súlyban

Din 32.50-ért

= kapható. =

Viszonteladóknak engedmény!

Kanitz és Leipnicher

Vel. Bečkerek, Miletićeva u. 43. Tel. 27.